

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΕΛΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ

Διδάσκων: Κ. Παρασκευαδής

Διάρκεια 2 ½ ώρες

2/2/2005

- 1) Θεωρούμε ένα σύστημα που αποτελείται από δύο σωματίδια με στον \mathbb{X} και με μαγνητική ροπή $2\mu_0$ (σύστημα A), και από ένα δεύτερο σύστημα, A' , που αποτελείται από δύο σωματίδια με στον \mathbb{X} και με μαγνητική ροπή μ_0 το καθένα. Τα δύο συστήματα τοποθετούνται σε μαγνητικό πεδίο \vec{B} . (α) Να απαριθμήσετε όλες τις προστίξεις καταστάσεις του συστήματος $A' = (A + A')$. Για κάθε μία από αυτές να βρείτε την ολική μαγνητική και την ολική ενέργεια. (β) Τα συστήματα A και A' αρχικά δεν βρίσκονται σε επαφή. Οι δύο μαγνητικές ροπές των A κατευθύνονται προς τα κάτω (-) (αντιπαράλληλες στο \vec{B}), ενώ στο σύστημα A' οι δύο μαγνητικές ροπές των κατευθύνονται προς τα πάνω (+). Τα συστήματα έρχονται κατόπιν σε επαφή, ώστε να μπορούν να αντιλάσσουν ενέργεια ελεύθερα και είναι απομονωμένα από το περιβάλλον. (i) Ποιες καταστάσεις είναι τώρα προστίξεις στο σύστημα $A' = (A + A')$; Να υπολογίσετε (ii) τις αιθανότητες $P(E)$ και $P(E')$ για να πάρουν ενέργειας των A και A' κάθε μία από τις δυνατότητες τους τιμές E και E' αντιστοίχως, (iii) τη μέση τιμή της ενέργειας του A , $\langle E \rangle$ και (iv) τις τιμές της πιθανότητας $P(E)$ και της μέσης τιμής $\langle E \rangle$ στην περίπτωση ότι τα συστήματα χωρίζονται ξανά, ώστε να μην είναι πια ελεύθερα να αντικαλάζουν ενέργεια μεταξύ τους.

- 2) Ένα θερμικό μονοιωμένο χάλκινο δοχείο με μάζα 500 gram βρίσκεται σε θερμοκρασία 20°C . Προσθέτονται στο δοχείο 200 gram νερού σε θερμοκρασία 10°C και απομονώνονται. ~~λέγεται~~ Σε ποια θερμοκρασία, T_1 , θα φτάσει το σύστημα νερού - χάλκινου δοχείου; (β) Αφού οτίσσει στη θερμοκρασία T_1 , τοποθετούμε μέσα στο δοχείο πάγο με μάζα 50 gram σε θερμοκρασία 0°C και ξαναεπομονώνουμε το σύστημα. Θα λυθεί άλλος ο πάγος; Εάν ναι, ποια θα είναι η τελική θερμοκρασία του συστήματος; Εάν όχι, πόσος πάγος θα παραμείνει στο δοχείο; (γ) Να υπολογίσετε την ολική μεταβολή στην ενέργεια που θα επλήθει στο σύστημα.

Η ειδική θερμότητα του χαλκού είναι $0,418 \text{ Joules}/(\text{gram K})$ και η ειδική θερμότητα του νερού είναι $4,18 \text{ Joules}/(\text{gram K})$. Για να λύσουμε ένα γραμμάριο πάγον απαιτούνται 333 Joules.

- 3) Θεωρούμε ~~ένα~~ σύστημα που αποτίζεται από δύο ~~απομονωμένα~~ A και B με μαγνητικές ροπές $\vec{\mu}_A$ και $\vec{\mu}_B$ αντιστοίχως. Αυτές οι μαγνητικές ροπές μπορούν να έχουν διάφορους προσαντολισμούς, όπως δείχνει το σχήμα. (Όταν υπάρχει εξωτερικό μαγνητικό πεδίο η κάθε μαγνητική ροπή θα είναι παράλληλη ή αντιπαράλληλη σε αυτό). Τα δύο από αυτές παραλληλισμούς μεταξύ τους.

Η ενέργεια αλληλεπιδρούσας είναι $\lambda \cdot \vec{\mu}_A \cdot \vec{\mu}_B$, όπουν $\lambda > 0$.

Οι δύο μαγνητικές ροπές έχουν το ίδιο μέτρο: $|\vec{\mu}_A| = |\vec{\mu}_B| = \mu_0$.

Το σύστημα βρίσκεται σε ισορροπία σε θερμοκρασία T και σε εξωτερικό μαγνητικό πεδίο $\vec{B} = B\hat{y}$. Για την περίπτωση αυτή:

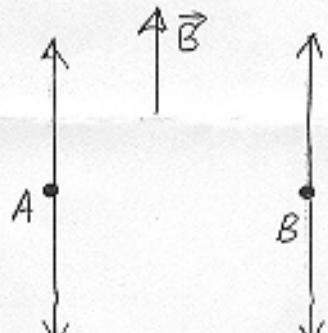
- (α) Να υπολογίσετε την ενέργεια του συστήματος για κάθε μία από τις δυνατές καταστάσεις.

- (β) Να βρείτε τη συνάρτηση επιμερισμού του συστήματος.

- (γ) Να υπολογίσετε τη μέση μαγνητική και τη μέση ενέργεια του συστήματος.

- (δ) Να περιγράψετε την κατάσταση του συστήματος διαν $T \rightarrow 0 \text{ K}$, για τις περιπτώσεις

- (i) $\lambda = 0$ και (ii) $\vec{B} = 0$. Να σχολίασετε τα αποτέλεσμα που θα προκύψουν.

- 4) Θεωρήστε ένα σύστημα που ακολουθεί στατιστική Bose-Einstein και αποτελείται από τρία σωματίδια, κάθε ένα από τα οποία μπορεί να βρίσκεται σε μία από τρεις κβαντικές καταστάσεις με αντίστοιχες ενέργειες $\epsilon_1 = 0$, $\epsilon_2 = \epsilon$ και $\epsilon_3 = 2\epsilon$, όπουν $\epsilon > 0$. Το σύστημα βρίσκεται σε επαφή με δεξαμενή θερμότητας σε θερμοκρασία T .

- (α) Να υποληφθείτε όλες τις καταστάσεις και να βρείτε τη συνάρτηση επιμερισμού του συστήματος.

- (β) Να βρείτε την πιθανότητα κατάληψης της κάθε κατάστασης του συστήματος.

- (γ) Να υπολογίσετε τη μέση ενέργεια του συστήματος, καθώς και τις οριακές τιμές της για $T=0 \text{ K}$ και $T \rightarrow \infty$.

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΝΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ

ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΤΟΥ F. MANDL

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ